

Mikail TEL¹¹

İLKÖĞRETİM HAYAT BİLGİSİ DERS KİTAPLARINDAKİ SPOR VE BOŞ ZAMAN TEMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Özet

Bu çalışmanın amacı, ilköğretim 1. 2. ve 3 sınıf hayat bilgisi ders kitaplarında bulunan metin ve görselleri spor ve boş zaman aktivite çeşitleri açısından incelemektir.

Bu araştırmada 2013- 2014 eğitim öğretim yılında okutulan MEB 1, 2 ve 3. sınıflarda hayat bilgisi ders kitabındaki spor ve boş zaman teması içerik ve nicelik bakımından betimsel tarama yöntemiyle değerlendirilmiştir.

Birinci sınıf hayat bilgisi ders kitaplarında boş zaman aktivite çeşitlerine daha yüksek oranlarda yer verilmiş, spor branşı olarak ta futbol, daha fazla görselde yer almıştır. İkinci sınıf hayat bilgisi ders kitabında spor 2 ayrı başlık, boş zaman aktiviteleri de 6 ayrı başlıkta yer aldığı görülmüştür. Spor ve boş zaman aktivitelerinin ayrı bir başlık olarak ele alınması önem arz etmektedir. Boş zaman aktivitelerinin hem sözel olarak hem de görsel olarak çeşitlerinin fazla olduğu görülmüştür. Üçüncü sınıf hayat bilgisi ders kitabında spor ve boş zaman aktiviteleri görsel olarak çeşitliliğinin fazla olduğu görülmüştür. Kitapta spor branşlarındaki çeşitliliğe fazlaca yer verilmiştir.

Yapılan incelemeler sonucunda hayat bilgisi ders kitabında spor ve boş zaman temasının var olduğu belirlenmiştir. Görseller ve metinlerde oranın %10 olduğu belirlenmiştir. Tüm kitaplarda %15' lere çıkarılması spor sevgisinin boş zaman aktivitelerine katılma alışkanlığını kazandırılmasında etkili olacaktır.

Anahtar kelimeler: Ders Kitaplarında Spor ve Boş Zaman, Ders Kitabı ve Spor

¹ Yrd. Doç. Dr., Fırat Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Elazığ mtel@firat.edu.tr, mikailtel@gmail.com.tr

THE EVALUATION OF SPORTS AND LEISURE THEME IN TEXTBOOKS OF LIFE SCIENCES FOR PRIMARY EDUCATION

Abstract

The aim of this study is to investigate the texts and the visuals in terms of sport and kinds of leisure time activities which are contained among the books of elementary education's 1st, 2nd, and 3rd classes school books of knowledge of life / life information lesson.

Within this study sport and the theme of leisure time activities taught among the school book of knowledge of life / life information lesson in the academic year of 2013 and 2014 had been evaluated with descriptive scanning method in respect to content and quantity. The highest rates for leisure time activities among the school books of knowledge of life / life information lesson are belong to 1st class school books and about visuals given more place to football than others. Sport has been represented with two and the leisure time activities with six separate titles among the school book of knowledge of life / life information for 2nd classes. Presentation of sport and the leisure time activities with separate titles is significant. It appears that the kinds of the leisure time activities are much as verbally and also as visual. Sport and the leisure time activities are represented with more visuals among the school book of knowledge of life / life information for 3rd classes. Given so much place for diversity of sport branches within the book.

The result which is gained through the analyses had been done shows that the subject of sport and the leisure time activities are existing among the school books of knowledge of life / life information lesson. It is defined that the rate is 10% for the texts and for the visuals. Increasing the rate to 15% among all school books will be effective to redound the sport love and to join the leisure time activities.

Key words: Sport And The Leisure Activities Among The School Books, The School Book And Sport.

1. Giriş

Öğrencilerin milli eğitim programları çerçevesinde istenilen hedeflere ulaştırılması için ders kitapları önemli araçlardır. Okutulacak ders kitapları öğrencilere Türk Milli Eğitiminin genel amaçlarını kazandıracak nitelikte hazırlanmalıdır. Sınıflarda en çok kullanılan ders kitapları eğitim ve öğretim açısından çok önemli bir yere sahiptir (Tokdemir, 2011). Çünkü ders kitapları öğrencilerin sadece sınıf içerisinde kullandıkları bir araç değil, yalnız kaldıkları zamanlarda da başvurdukları öğretmenleri gibidir (Erol ve Kiroğlu 2012). Ders kitaplarının, olumlu yönlerinin belirlenerek geliştirilmesi, bu önemli araçların öğrencileri belirlenen hedeflere ulaştırmada daha başarılı olacaktır (Ceran-Canpolat, 2013). Ders kitapları hem öğretene hem de öğrenen için temel kaynak niteliğindedir (Özkan, 2010).

İlköğretim 7-14 yaş arası çocuklara bilgi beceri, tutum olumlu davranışların kazandırıldığı örgün eğitim sisteminin ilk basamağını oluşturmaktadır (Türe ve Tosun, 2011).

ilkokul, bir ilköğretim kurumu olarak, yapısına aldığı çocukları insanlık ilişkileri, ekonomik yaşam ve toplum yaşamı bakımından her Türk yurttaşını gerekli bilgi ve becerilerle donatıp yetiştirmeye çalışır (Erol ve Kıroğlu, 2012). Bu okullar çocukları ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim ve öğretim faaliyetlerini gerçekleştirerek onları bir üst eğitim kurumuna ve hayata ve hazırlar. Spor ve boş zamana etkinlikleri de bu eğitimin bir parçası olmalıdır.

Beden eğitimi- spor ve boş zaman etkinliklerine katılma, bireylerde bazı olumlu davranışları kazandırmakla beraber eğitimin önemli bir parçası olarak görülmektedir. Spor yapan ve boş zaman etkinliklerine katılan bireylerde fiziksel olarak kas –iskelet sistemi, dolaşım sistemi, sinir sistemi, solunum sistemi gibi sistemlerde bir gelişme ve iyi olma hali yaşanmaktadır. Ruhsal olarak, stresten uzaklaşma, başarı duygusu tatma, güven duyma gibi bazı psikolojik iyileşmeler gerçekleşebilir. Sosyal olarak arkadaşlık ilişkileri, yardımlaşma, sosyalleşme, paylaşma, dayanışma gibi bazı sosyal düzeni oluşturan yetiler kazandırılmış olur.

Boş zaman kavramı:

Boş zaman, bireylerin iş ve zorunlu ihtiyaçlar dışında özgür olarak kullandıkları zamanı ifade etmektedir. Yapılan tanımlarda: Boş zaman bireyin seçmiş olduğu keyfi bir zamandır (Clawson ve Knetsch,1974). Boş zaman, var olmak ve yaşamak için geçirilen zamanın dışında, bireylerin sosyal veya grup içinde belirlenmiş aktivitelere katılıp geçirdikleri zaman dilimidir (Clawson ve Knetsch, 1974 - Metin ve ark. 2013). Boş zaman: bireylerin eğlence, dinlenme, sosyal kazanım ya da kişisel gelişim amacıyla yararlandıkları zaman olarak tanımlanmıştır (Dumazedier,1960). Birçok araştırmacı tarafından kabul edilen boş zamanın, iş zamanı dışında ve özgür bir şekilde geçirilen zaman dilimi olma özelliği ön plana çıkmaktadır. Günümüzde boş zamanın insanların yaşam süreleri içerisindeki yeri oldukça artmıştır (Aytaç, 2006).

İnsanların boş zamanlarında, eğlenme, dinlenme, hoş vakit geçirme ve spor amacı ile gönüllü olarak katıldıkları etkinlikleri rekreasyon olarak tanımlanmıştır (Türk dil Kurumu, 2012). Rekreasyon boş zamanların planlı olarak değerlendirilmesidir. Rekreasyon: “kamusal, yarı kamusal ve özel girişimler vasıtasıyla, doğal park, spor alanları, su parkları, eğlence alanları, ev ve bahçe işleri, hobi etkinlikleri gibi gerçekleştirilen etkinliklerin tümü” olarak belirtmişler (Metin ve ark.,2013).

Bucher (1974) rekreasyonu, insanın öz benliğine uygun ve yapmaktan zevk aldığı toplumsal, kültürel ve sportif etkinliklere katılarak, günlük yaşamın sıkıcılığından kurtulması ve başka insanlarla etkileşerek toplumsal bir kişilik kazanması olarak açıklamışlardır.

Boş zaman etkinliklerine katılan bireylerde dinlenme, eğlenme ve kendini gerçekleştirme gibi gelişmeler yaşanmaktadır. Bireylerin boş zaman faaliyetlerine katılma durumlarına göre bu etkinlikler çok çeşitlilik göstermektedir. Bunlar: Müzik uğraşları, dans, halk oyunları, sanat ve küçük el becerileri, spor ve oyun, yürümek, avcılık, takım ve ferdi sporlar, sahne çalışmaları, açık hava etkinlikleri, deniz, kum, dağcılık, edebiyat sinema, tiyatro, resim heykel, fotoğraf, kitap gibi yüzlerce etkinlik sıralanabilir (Karaküçük, 1999).

Spor ve boş zaman etkinliklerini değerlendirme, özellikle çocuk yaşlarda ve eğitimin bir parçası olarak bu alışkanlık kazandırılmalıdır.

Spor boş zaman ilişkisi

Spor, boş zaman etkinliklerinin en kapsamlı, çeşitli ve ilgi çeken alanlarından birini oluşturmaktadır. Spor, dünya genelinde birçok insanın boş vakitlerinde çeşitli amaçlar için

katıldığı bir uğraş olmakla beraber toplumların gelişmesinde de önemli bir rol oynamaktadır (Koçan, 2007).

Spor, genel olarak beceri gerektiren, egzersiz ve rekabet içeren aynı zaman da hem resmi hem de görgü kuralları ve adil oyun standartları ile yürütülen aktiviteler olarak tanımlanır (McClean, Hurd ve Rogers, 2005). Daha geniş bir tanımla spor; yapan (sporcu) açısından kazanmaya dönük teknik ve fiziki bir çaba; izleyen (seyirci) açısından yarışmaya dayalı estetik bir süreç olmakla birlikte, (Fişek, 1980) kendine özgü toplumsal kuralları, değerleri, etkileşim simgeleri ve süreçleriyle canlı bir toplumsal yapıyı ifade etmektedir (Tunçsiper, Erdem ve Kulnazarova, 2003- Metin ve ark.,2013).

Spor, insanların rekreatif (boş zaman) gereksinimlerini karşılamada önemli bir hareket alanı sağlarken, rekreasyonda sporun toplumsal yaygınlaşmasında ve sportif başarılar elde edilmesinde önemli roller üstlenmiştir (Karaküçük,1999). Bu nedenle spor ve rekreasyonun birbirlerini etkilediğini söylemek mümkün olabilmektedir.

Tema kavramı

Tema, ders kitaplarına alınacak metinlerin ana konusunu ifade etmektedir. Bu tanım, edebî metinler için kullanılan “tema” kavramıyla ilişkilidir. Burada aynı temayı işleyen metinlerin bir arada bulunması söz konusudur. Öğrencilerin değişik türde metinler tanınması kadar farklı temalarda metinler işlenmesi de önemlidir (Özbay ve Çeçen, 2012).

“Tema” kavramı, daha ziyade metnin ana fikriyle, metinde verilmek istenen mesajla ilgilidir. Eğitimin genel amaçlarına ulaşmak için temaların önemli bir yeri olduğu söylenebilir. Özellikle duyuşsal yönü bulunan amaçlara ulaşılması ancak metinlerin temalarıyla mümkün olabilir (Aktaş ve Gündüz, 2001).

Konu ile ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında birçok farklı kitabın metin analizi incelenmiştir. Fakat spor ve boş zaman olarak ayrı bir başlıkta incelenmemiş, yapılan bir araştırmada Türkçe öğretim programından ders kitapların da yer alan temalar içerisinde oyun ve spor 1. 2. 3. ve 5. kitaplarda yer aldığı belirtilmiştir. Eğitsel ve sosyal etkinliklerde 1. ve 2. sınıfı kitaplarda yer verilmiştir (Belet ve Deveci, 2008). İlköğretim İngilizce ders kitaplarında spor rekreasyonel etkinlikler incelenmiştir (Arıkan - Zorba, 2011).

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim 1, 2 ve 3. sınıf hayat bilgisi ders kitaplarında spor ve boş zaman aktivitelerine hangi sıklıkla yer verildiğini tespit etmektir. Bu amacı gerçekleştirmek için aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır:

1. Kitaplarda spor ve boş zaman aktiviteleri olarak yer alan sözel ve görsellerin kullanım sıklığı nedir?
2. Kitaplarda spor ve boş zaman etkinliği başlık olarak kullanılma sıklığı nedir?
3. Her kitapta verilen görsellerin ortalama ebatları nasıldır?
4. Kitapların ebat ve sayfa sayısı nasıldır?

2. Yöntem

Araştırmanın Modeli

Çalışma, mevcut bir durumun ortaya konulması amacıyla yapılan çalışmalar için en uygun yöntemlerden biri olan betimsel nitelikte yapılmış bir araştırmanın ürünü olup tarama modelinde hazırlanmıştır (Kaptan, 1995 - Mert ve ark.2013). Tarama modelindeki çalışmalar, geçmişte ya

da hâlen var olan bir durumu, olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan ve araştırmaya konu olan olay, birey veya nesnelere, kendi koşulları içinde olduğu gibi tanımlaya çalışır (Karasar, 2006). Araştırmada belgesel tarama yöntemi kullanılmıştır (Karasar, 2006; Yıldırım ve Şimşek, 2005). Belgesel tarama şu aşamalardan oluşmakta: istenen amaca yönelik olarak kaynakları bulma, okuma, not alma ve değerlendirme işlemlerini kapsar.

İlköğretim hayat bilgisi ders kitaplarında spor ve boş zaman etkinlikleri temasında yer alan metinleri doküman analizi yoluyla değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Doküman analizi araştırması, hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin incelenmesini kapsar (Madge, 1965 - Ceren ve Canpolat, 2013).

Araştırma Materyali, Veri Toplama Araçları ve Analizi

Araştırmanın materyalini, Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulunun 2013 - 2014 yılında ilköğretim okullarının 1, 2 ve 3. sınıflarında ders kitabı olarak kabul ettiği ve hazırladığı hayat bilgisi ders kitaplarından oluşmaktadır.

Bu betimsel çalışmada toplanan veriler çalışmanın amacı doğrultusunda doküman analizi yoluyla incelenmiştir. Dokümanlardan elde edilen veriler, araştırmanın alt problemlerinin sayısallaştırılmasında sayısal olacak şekilde değerlendirilmiştir. Metinlerden ve görsellerden alınan bulgular, hayat bilgisi derslerinde spor ve boş zaman aktivitelerinin önemini öğrenciye kavratılabilir yönüyle incelenmiş ve yorumlanmıştır.

3. Bulgular

Hayat bilgisi ders kitapları basılan kağıt kalitesi iyi, içerikte kullanılan renkler uyumludur. Satır aralıkları ve yazı karakteri ilköğretim çocukları için idealdir. Kitapların büyüklüğü orta boy (19.5-26.5) cm ebatında, karton kapaklı, içindekiler vb unsurlar hariç ortalama 162 sayfadan oluşmaktadır.

Hayat bilgisi 1.2.3 sınıf ders kitapları ayrı olarak spor ve boş zaman açısından incelendiğinde dikkat çeken noktalar şunlardır:

Birinci Sınıf Hayat Bilgisi Dersi Kitaplarındaki Spor ve Boş Zaman Aktiviteleri

Tablo:1 Birinci Sınıf Hayat Bilgisi Dersi Kitaplarındaki Spor ve Boş Zaman Aktiviteleri

	Spor	Boş Zaman Aktiviteleri
Başlık	--	-
Sözel	2	7
Görsel	4	21

Tablo 1 den birinci sınıf hayat bilgisi ders kitabında ayrı bir başlık olarak spor ve boş zaman aktivitelerine yer verilmiştir. Sözel olarak spor 2 paragrafta görsel olarak ta 4 resimde yer almıştır. Boş zaman aktivitelerinde ise sözel olarak 7 paragrafta yer alırken, görsel olarak 21 resim de yer almıştır. Görsel olarak verilen boş zaman aktivite çeşitlerinin fazla olduğu görülmüştür.

Tablo:2 Birinci Sınıf Hayat Bilgisi Dersi Kitaplarındaki Spor Branşları

Spor Branşları	Görsel ve Metinlerdeki Branş Sayıları
Futbol	5
Basketbol	1

Tablo 2' den birinci sınıf hayat bilgisi ders kitabında futbol branşı 5 olarak, basketbol branşına ise sadece 1 resimde yer verildiği görülmektedir.

Hayat bilgisi kitabının genel özelliklerine bakıldığında 1. Sınıf ders kitabı 138 sayfa 19.5x27 ebatlarında 90 konu başlığı bulunmaktadır. Görsellerin en küçük ebatı 3.5x3.5 olarak en büyüğü ise 10.5x 16.5 ebatlarında olduğu görülmüştür. Görsel ortalamaların 7.32x8.82 ebatlarında olduğu belirlenmiştir.

Birinci sınıf hayat bilgisi ders kitabı içerisinde toplam 297 görsel belirlenmiş, bunun içerisinde ise 25 spor ve boş zaman görseli vardır. Toplam görseller içerisinde spor ve boş zaman görselinin oranı %11.9 olarak belirlenmiştir.

İkinci Sınıf Hayat Bilgisi Dersi Kitaplarındaki Spor ve Boş Zaman Aktiviteleri

Tablo:3 İkinci Sınıf Hayat Bilgisi Dersi Kitaplarındaki Spor ve Boş Zaman Aktiviteleri

	Spor	Boş Zaman Aktiviteleri
Başlık	2	6
Sözel	10	17
Görsel	6	15

Tablo 3' den ikinci sınıf hayat bilgisi ders kitabında 2 ayrı başlık olarak spor verilmişken, boş zaman aktivitelerine de 6 ayrı başlıkta yer verilmiştir. Sözel olarak spor 10 paragrafta görsel olarak ta 6 resimde yer almıştır. Boş zaman aktivitelerinde ise sözel olarak 17 paragrafta yer alırken, görsel olarak ta 15 resim de yer almıştır. Spor ve boş zaman aktivitelerinin ayrı bir başlık olarak ele alınması önem arz etmektedir. Boş zaman aktivitelerinin hem sözel olarak hem de görsel olarak çeşitlerinin fazla olduğu görülmüştür.

Tablo:4 İkinci Sınıf Hayat Bilgisi Dersi Kitaplarındaki Spor Branşları

Spor Branşları	Görsel ve Metinlerdeki Branş Sayıları
Futbol	4
Yüzme	1
Bisiklet	1
Dağcılık	1

Tablo 4' den ikinci sınıf hayat bilgisi ders kitabında futbol branşı 5 görsel ve metinlerde ele alınarak sunulmuştur. Spor branşlarından yüzmeye, bisiklet ve dağcılık ise sadece 1 görsel ve metinde geçtiği görülmektedir.

Hayat bilgisi kitabının genel özelliklerine bakıldığında ikinci sınıf ders kitabı 167 sayfa 19.5x27 ebatlarında 100 konu başlığı bulunmaktadır. Görsellerin en küçük ebatı 5.5x4.5 olarak en büyüğü ise 16.5x 18 ebatlarında olduğu belirlenmiştir. Görsel ortalamaların 7.23x9.32 ebatlarında olduğu belirlenmiştir.

İkinci sınıf hayat bilgisi ders kitabı içerisinde toplam 242 görsel belirlenmiş bunun içerisinde ise 21 spor ve boş zaman görseli vardır. Toplam görseller içerisinde spor ve boş zaman görselinin oranı %11.5 olarak belirlenmiştir.

Üçüncü Sınıf Hayat Bilgisi Dersi Kitaplarındaki Spor ve Boş Zaman Aktiviteleri

Tablo:5 Üçüncü Sınıf Hayat Bilgisi Dersi Kitaplarındaki Spor ve Boş Zaman Aktiviteleri

	Spor	Boş Zaman Aktiviteleri
Başlık	-	-
Sözel	9	13
Görsel	11	18

Tablo 5 den üçüncü sınıf hayat bilgisi ders kitabında spor ve boş zaman aktiviteleri ayrı bir başlık olarak verilmemiştir. Sözel olarak spor 9 paragrafta görsel olarak ta 11 resimde yer almıştır. Boş zaman aktivitelerinde ise sözel olarak 13 paragrafta yer alırken görsel olarak 18 resim de yer almıştır. Spor ve boş zaman aktivitelerinin görsel olarak çeşitlerinin fazla olduğu görülmüştür.

Tablo:6 Üçüncü Sınıf Hayat Bilgisi Dersi Kitaplarındaki Spor Branşları

Spor Branşları	Görsel ve Metinlerdeki Branş Sayıları
Satranç	4
Futbol	3
Bisiklet	4
Voleybol	3
Atletizm	1
Halk Oyunları	2
Güreş	1
Basketbol	1
Tenis	1
Yüzme	1
Masa Tenisi	1

Tablo 6'dan üçüncü sınıf hayat bilgisi ders kitabında futbol branşı 3 görsel ve metinlerde ele alınarak sunulmuştur. Spor branşlarından satranç 4, bisiklet 4, voleybol 3, yerel kültürün aktarılmasında ayrı ve özel bir yeri olan halk oyunları 2 görsel ve metinde geçtiği görülmektedir. Atletizm, güreş, basketbol, tenis, yüzme, masa tenisi spor branşları da 1 görsel ve metinde yer aldığı belirlenmiştir.

Hayat bilgisi kitabının genel özelliklerine bakıldığında üçüncü sınıf ders kitabı 182 sayfa, 19.5x27 ebatlarında, 114 konu başlığı bulunmaktadır. Görsellerin en küçük ebatı 3.0x2.5 olarak en büyüğü ise 15.5x 9.5 ebatlarında olduğu belirlenmiştir. Görsel ortalamaların 7.23x5.41 ebatlarında olduğu belirlenmiştir.

Üçüncü sınıf hayat bilgisi ders kitabı içerisinde toplam 213 görsel belirlenmiş bunun içerisinde ise 29 spor ve boş zaman görseli vardır. Toplam görseller içerisinde spor ve boş zaman görselinin oranı % 7.34 olarak belirlenmiştir.

4. Tartışma ve Sonuç

Çocuklara okumayı sevdirmeye ve okuma alışkanlığı kazandırmada hayatı ve dünyayı tanımada kitapların önemli bir yerinin olduğu kabul edilen bir gerçektir. Kitapların çocuğun dünya ya bakışını genişletecek, merak ve keşfetme duygusunu geliştirecek, aynı zamanda yaratıcılığına katkıda bulunacak ve farklı kültürleri tanımasına, bilmediklerini keşfetmesine yardımcı olacak niteliklerde hazırlanmış olması gerekmektedir (Mert ve ark., 2013).

Bu çalışmada 2013-2014 hayat bilgisi dersi için hazırlanan Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, 1.2. ve 3. sınıflardaki hayat bilgisi ders kitabındaki spor ve boş zaman aktiviteleri teması metinler ve görseller bakımından değerlendirilmiştir.

Birinci sınıf hayat bilgisi kitabında spor metinlerine ve görsellerine daha az yer verilmişken, boş zaman etkinliklerinden görsellere daha fazla yer verildiği görülmüştür. Bunun çocuklarda boş zaman kavramını yerleştirme ve bu zamanlarda aktivite yapma alışkanlığı kazandırmada etkili olduğunu söyleyebiliriz.

Spor branşları ele alındığında ise sadece futbol sporunun ön plana çıkarıldığı görülmektedir. Futbol dünyada en çok seyircisi olan, en fazla konuşulan ve yapılan spor branşıdır. Futbol dünyanın ve ülkemizin en popüler spor branşlarından biridir (Müniroğlu ve ark. 2011). Futbol, Türkiye'de de her dönemde kitlelerin ilgisini üzerinde toplamayı başaran bir spor dalı olma özelliğini korumuştur. Her yaştan insan futbola ilgi duymaktadır. Bunun nedeni olarak futbolun medyada sürekli olarak yer almasından kaynaklandığını söyleyebiliriz. Birinci sınıf hayat bilgisi ders kitabı içerisinde spor ve boş zaman görselinin oranı %11.9 olarak belirlenmiştir.

İkinci sınıf hayat bilgisi ders kitabında 2 ayrı başlık, boş zaman aktiviteleri de 6 ayrı başlıkta yer verilmiştir. Spor ve boş zaman aktivitelerinin ayrı bir başlık olarak ele alınması önem arz etmektedir. Boş zaman aktivitelerinin hem sözel olarak hem de görsel olarak çeşitlerinin fazla olduğu görülmüştür. İkinci sınıf hayat bilgisi ders kitabında futbol branşı 5 görsel ve metinlerde ele alınarak sunulmuştur. İkinci sınıf hayat bilgisi ders kitabı içerisinde spor ve boş zaman görselinin oranı %11.5 olarak belirlenmiştir.

Üçüncü sınıf hayat bilgisi ders kitabında spor ve boş zaman aktivitelerinin birbirine yakın oranlarda olduğu belirlenmiştir. Spor ve boş zaman aktivitelerinin görsel olarak çeşitliliğinin fazla olduğu görülmüştür. Üçüncü sınıf hayat bilgisi ders kitabında futbol branşı 3,

satranç 4, bisiklet 4, voleybol 3, yerel kültürün aktarılmasında ayrı ve özel bir yeri olan halk oyunları 2 görsel ve metinde geçtiği görülmektedir. Atletizm, güreş, basketbol, tenis, yüzme, masa tenisi spor branşları da 1 görsel ve metinde yer aldığı belirlenmiştir. Üçüncü sınıf hayat bilgisi ders kitabı içerisinde spor ve boş zaman görselinin oranı % 7.34 olarak belirlenmiştir.

Sonuç olarak yapılan incelemeler sonucunda hayat bilgisi ders kitabında spor ve boş zaman temasının var olduğunu belirlenmiştir. Görseller ve metinler sayı bakımından %10.0 olduğunu yüzde olarak tüm kitapta %15'lere çıkarılması spor sevgisinin boş zaman aktivitelerine katılma alışkanlığını kazandırılmasında etkili olacaktır. Ayrıca 1 sınıfta ayrı bir başlık olarak boş zaman etkinlikleri verilmeli, 3 sınıfta ise spor branşı ayrı bir konu başlığı olarak verilmesi çocukları ve gençleri spora yönlendirmede etkili olacaktır. Boş zaman değerlendirme aktivite çeşitlerinin yetersiz olduğunu söyleyebiliriz.

KAYNAKLAR

- AKTAŞ, Ş. & GÜNDÜZ, O. (2001).Yazılı ve Sözlü Anlatım. Akçağ Yayınları. Ankara.
- ARIKAN A. & ZORBA M.G. (2011). Representation Os Sports And Recreational Activities İn Primary School English Language Coursebooks.22nd Tafisa World Kongress Sport For All:Building Bridges. Abstract Book. November/10-14.2011. S:27. Kemer. Antalya. Türkiye.
- AYTAÇ, Ö. (2006). Tüketimcilik ve Metalaşma Kısacasında Boş Zaman. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 11(1), S. 27-53.
- BELET, Ş. D. & DEVECİ, H. (2008). Türkçe Ders Kitaplarının Değerler Bakımından İncelenmesi". VII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu. Çanakkale. 2-4 Mayıs 2008. 04/05/2008.
- BUCHER, C.A. & BUCHER, R.D. (1974). Recreation For Today's Society. New Jersey. Frenice-Hall
- CLAWSON, M. & KNETSCH, J.L. (1974). Leisure İn Modern America, J. F. Murphy (Ed.) Concepts Of Leisure, Englewood Cliffs, Newjersey: Prentice-Hall.
- DUMAZEDIER, J. (1960). Current Problems Of The Sociology Of Leisure, International Social Science Journal, 4(4), S.522-531.
- CERAN D. & CANPOLAT E. (2013). İlköğretim 7. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Atatürk Teması Metinlerinin Değerlendirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi. Ekim 2013. Cilt:21 No:4.Özel Sayı.*1402.
- EROL, B. & KIROĞLU, K. (2012). Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Dil ve Anlatım Yönünden Değerlendirilmesi. *Türkiyat Araştırmaları Dergisi.*32.Sayfa: 155 - 176.
- FİŞEK, K. (1980). Spor Yönetimi, Ankara: A.Ü.S.B.F. Yayınları.

- GÖNEN M. & KATRANCI, M. & UYGUN, M. & UÇUŞ, Ş. (2011). İlköğretim Birinci Kademe Öğrencilerine Yönelik Çocuk Kitaplarının, İçerik, Resimleme ve Fiziksel Özellikleri Açısından İncelenmesi. Eğitim ve Bilim. 2011. Cilt 36, Sayı 160. 250-265.
- KARASAR, N. (2006). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Nobel Yayınları. S.77. Ankara.
- KARAKÜÇÜK, S. (1999). Rekreasyon Boş Zamanları ve Değerlendirme. Bağırhan Yayımevi. S: 74, 80, 83. Ankara.
- KAPTAN, S. (1995). Bilimsel araştırma ve istatistik teknikleri. Tekışık Web Ofset. 59-72. Ankara.
- KOÇAN, N. (2007). Geleneksel Sporlarımızdan Cirit'in Rekreasyon Amacı ile Günümüze Uyarlanması. Spor Yönetimi ve Bilgi Teknolojileri Der. 2(1)
- MADGE, J. (1965) The Tools of Social Science: An Analytical Description of Social Science Techniques. Doubleday & Company, Anchor Books.
- MCLEAN, D.D. & HURD, A.R. & ROGERS, N.B. (2005). Recreation and Leisure in Modern Society. USA: Johns and Bartlett Publishers.
- METİN T. C. & KESİCİ, M. & KODAŞ D. (2013). Rekreasyon Olgusuna Akademisyenlerin Yaklaşımları. Journal Of Yaşar University. 2013 30(8) 5021-5048.
- MERT, O. & ALBAYRAK, F. & SERİN N. (2013). Çeviri Çocuk Kitaplarının Kültür Aktarımı Açısından İncelenmesi. Ana Dili Eğitimi Dergisi, 1(3), 58-73.
- MÜNİROĞLU S. & YILDIRIM Y. & KARAKULAK İ.,(2011). Profesyonel Futbolcuların "Futbolda Taktik" Konusunda Görüşlerinin İncelenmesi. Spormetre, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, IX (3) 97-103.
- ÖZBAY, M. & ÇEÇEN, M. A. (2012). Türkçe Ders Kitaplarında (6-8. Sınıflar) Yer Alan Metinlerin Tür ve Tema Açısından İncelenmesi. Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi. 1(1), 67-76.
- ÖZKAN, R. (2010). Türk Eğitim Sisteminde Himayeci Değerler: İlköğretim Ders Kitapları Örneği. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi [Bağlantıda]. C:7. S:1. Erişim: <http://www.insanbilimleri.com>. 15.06.2014 ind.
- TOKDEMİR, M.A. (2011). Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi Ders Kitabının İngiltere'de Dünya Tarihi Ders Kitapları İle Karşılaştırılması". 5. Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi. 13-16 Ekim Gazi Eğitim Fakültesi. S:308-313. Ankara.
- TUNÇSİPER, B. & ERDEM, B. & KULNAZAROVA, A. (2003). Spor ve Turizm: Sportif Faaliyetlerin Turizmin Gelişmesindeki Etkisi, Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi Bildiriler Kitabı, 1. Bs. S.372-382.

- TÜRE H. & TOSUN B. (2011). İlköğretim 4.ve 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders ve Çalışma Kitaplarının Edebi Ürünler Bakımından İncelenmesi. 5. Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi. 13-16 Ekim 2011. 23-26. Ankara.
- Türk Dil Kurumu. Genel Türkçe Sözlük, <http://www.tdk.gov.tr>. 12.09.2013 ind.
- YILDIRIM, A. & ŞİMŞEK, N. (2005). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Seçkin Yayıncılık. Ankara.